

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

**“ЗАТВЕРДЖУЮ”**

Проректор з науково-  
педагогічної  
роботи

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

**Організація туристичних подорожей**

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

спеціальність 242 «Туризм»

освітня програма «Туризм»

вид дисципліни обо'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2019/ 2020 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«\_\_\_»\_\_\_\_\_ 2019 року № \_\_\_

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Шамара І. М., старший викладач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від «\_\_\_»\_\_\_\_\_ 2019 року № \_\_\_

Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

\_\_\_\_\_ Парфіненко А.Ю.  
(підпис)

Програму погоджено методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «\_\_\_»\_\_\_\_\_ 2019 року № \_\_\_

Голова методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

\_\_\_\_\_ Григорова-Беренда Л.І.  
(підпис)

## ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Організація туристичних подорожей” складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми рівня вищої освіти бакалавр спеціальності 242 «Туризм»

### 1. Опис навчальної дисципліни

#### 1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Організація туристичних подорожей” є формування теоретичних, професійних знань і практичних навичок щодо умов та принципів формування програми туристичних подорожей; нарощування географії подорожей турфірмою; технології та організації туристичних подорожей; організації транспортних перевезень та турів; методологічних засад програмного обслуговування; правил виконання туристичних формальностей, забезпечення безпеки туристичних подорожей, виконання претензійної роботи та ін.

#### 1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни “Організація туристичних подорожей” є вивчення та оволодіння практичними навичками щодо принципів створення та виконання програм перебування туристів; умов виконання туристичних формальностей: паспортно-візових, митних, валютних та медико-санітарних;

- здобуття практичних навичок формування асортименту туристичного продукту (турів), етапів планування туристичних подорожей, програмного їх забезпечення;

- оволодіння знаннями щодо сучасного стану ринку перевезень туристів на авіатранспорті, класів перельоту, системи тарифікації та пільг на послуги, технології обслуговування туристів і організації чартерних рейсів;

- набуття професійних знань та навичок щодо технології та організації туристичних подорожей; страхування в туризмі; оформлення різних видів туристичних документів; визначення прав і обов'язків туристів, умов виконання претензійної роботи в туризмі; параметрів створення турпродукту підприємства, форм аквізиції туристів, умов бронювання туристичного обслуговування; організації обліку і контролю надання послуг, оформлення туристичної звітності; визначення та забезпечення безпеки туристичних подорожей.

- отримання знань і вмінь щодо принципів формування програм перебування туристів, включення різновидів програмних заходів відповідно до: мети подорожі, запитів споживачів, сезонності, атрактивності маршруту тощо;

- оволодіння навичками організації обслуговування клієнтів туристичного агентства, методами обслуговування, професійними стандартами якісного обслуговування;

- організації туристичного обслуговування (контроль, облік, розрахунки); організації різних видів подорожей, концепцій обслуговування, різних типів туристів тощо.

1.3. Кількість кредитів 6 кредитів ECTS.

1.4. Загальна кількість годин 180 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
4-й	4-й
Лекції	
48 год.	14 год. (10 дист. + 4 ауд.)
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	год.
Самостійна робота	
100 год.	166 год.
Індивідуальні завдання	
30 год. (за рахунок самостійної роботи)	

#### 1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

**знати** : технологію та організацію туристичних подорожей; страхування в туризмі; оформлення різних видів туристичних документів; визначення прав і обов'язків туристів, умов виконання претензійної роботи в туризмі: параметри створення турпродукту підприємства, форми аквізиції туристів, умови бронювання туристичного обслуговування; організацію обліку і контролю надання послуг, оформлення туристичної звітності; визначення та забезпечення безпеки туристичних подорожей.

**вміти** : застосовувати правила та моделі формування програм туристичного обслуговування; - застосовувати нові форми та методи обслуговування в туризмі;  
 - розробляти та обґрунтовувати основні напрями удосконалення та підвищення ефективності організації роботи суб'єктів туристичної індустрії, документального їх забезпечення;  
 - застосовувати правила та порядок оформлення туристичних документів, виконання всіх видів туристичних формальностей.

## **2. Виклад змісту навчальної дисципліни**

### **Розділ 1. Умови та принципи діяльності туристичних підприємств на ринку України**

#### **Тема 1. Умови створення та функціонування туристичного підприємства**

1. Законодавчі та нормативні умови провадження господарської діяльності з організації іноземного, внутрішнього, зарубіжного туризму, екскурсійної діяльності. Етапи створення туристичного підприємства та запровадження підприємницької діяльності з надання туристичних послуг.
2. Особливості функціонування туристичних підприємств в Україні різних форм власності та організаційно-правових форм господарювання. Основні умови започаткування та роботи туристичної фірми. Ліцензування та сертифікація туристичних послуг в Україні.
3. Матеріальна база та кадрове забезпечення туристичної фірми. Обладнання та оформлення офісу туристичної фірми.
4. Туроперейтинг. Агентський бізнес та формування агентської мережі. Агентський бізнес в туризмі. Види та форми агентської роботи.

#### **Тема 2. Технологія створення туристичного продукту та формування його асортименту**

1. Вибір географії подорожей туристичним підприємством (фірмою). Принципи туристичного районування. Основні таксономічні одиниці: турцентр, туркомплекс, курорт. Туристичні ресурси та інфраструктура найпопулярніших курортів світу та України. Туристична освоєність території України. Основні туристичні регіони та райони України.
2. Характеристика асортименту послуг туристичної фірми. Планування туристичних подорожей. Технологічний процес підготовки, реалізації та проведення туру.
3. Аквазіція туристів та засоби залучення туристів.
4. Культура обслуговування та основні правила прийому клієнтів.
5. Організація туристичного обслуговування різних типів споживачів.
6. Особливості формування психологічного комфорту при здійсненні групових подорожей. Завдання та обов'язки керівника туристичної групи.

#### **Тема 3. Види туристичних формальностей та умови їх виконання**

1. Поняття та основні види туристичних формальностей. Світова та національна нормативно-законодавча база виконання туристичних формальностей.
2. Перелік основних нормативних документів, які забезпечують спрощення туристичних формальностей та встановлення візового режиму в ряді країн світу.
3. Вплив туристичної політики на спрощення туристичних формальностей.

#### **Тема 4. Страхування в туризмі**

1. Види страхування в туризмі. Обов'язкові види страхування.
2. Правила і порядок страхування туристів та їх майна та порядок виплати страхових сум.
3. Порядок відшкодування страхових сум на медичне лікування. Дії застрахованого в настання страхового випадку.

#### **Тема 5. Туристичні документи та правила їх оформлення**

1. Основні види туристичних документів. (Види договорів в туризмі та порядок їх оформлення. Договір на туристичне обслуговування. Ваучер як основний туристичний документ. Правила оформлення туристичних ваучерів. Порядок заповнення та використання бланку туристичного ваучеру).

2. Інформаційні, облікові, розрахункові та звітні туристичні документи. Оформлення документів туристичної групи (на виїзд за кордон; туристичної групи, що подорожує в межах України; дитячої туристичної групи).
3. Порядок та послідовність оформлення документів індивідуальних туристів. Перелік питань щодо поінформувати туристів при здійсненні подорожей за кордон.

### **Тема 6. Принципи формування програм перебування туристів**

1. Програмне обслуговування в туризмі.  
(Правила та порядок складання програм перебування туристів. Фактори, що впливають на формування та комплектацію програм перебування туристів. Особливості створення програм перебування туристів в залежності від видів туризму, інфраструктури курорту та місцевості основного перебування).
2. Види та характеристика програмних заходів в туризмі.
3. Умови виконання програм перебування туристів. (Створення бази реалізації програм перебування, партнерська робота з підприємствами розміщення туристів та транспортними компаніями. Завантаження підприємств розміщення та складання графіків заїздів (для підприємств сезонної дії та лікувально-оздоровчого профілю)).

### **Тема 7. Організація обслуговування клієнтів.**

1. Шкала потреб клієнтів та формування психологічного портрету потенційних туристів.  
(Техніка та технологія продажів в туристичній фірмі. Комунікації у безпосередньому спілкуванні та методи продажу, сформувані основні канали збуту продукту.)
2. Форми та стилі обслуговування клієнтів. Типовий портрет основної клієнттури туристичної фірми.
3. Змістовність програм обслуговування та комплексність турпродукту, а також його відповідність вимогам певних типів туристів.
4. Формування комунікаційних навичок менеджера з продажів туристичної фірми.  
Професійна етика та культура обслуговування клієнтів. (Професійні стандарти працівників туристичної фірми).

### **Тема 8. Бронювання туристичного обслуговування**

1. Процес бронювання послуг готельних, транспортних, екскурсійних підприємств.  
Правила взаємодії туристичної фірми та готельного підприємства.
2. Оформлення бронювання туристичних послуг та дотримання технології бронювання.  
(Основні види автоматизованих систем бронювання та резервування в туризмі. Навички пошуку й підбору туру та бронювання пакетних турів в режимі он-лайн. Порядок бронювання в режимі он-лайн. Визначте порядок бронювання через Інтернет. Підтвердження факту купівлі-продажу та форми оплати замовлених послуг).
3. Своєчасна та несвоєчасна ануляція туристичних послуг. Компенсація та штрафні санкції в разі несвоєчасної ануляції.

### **Тема 9. Претензійна робота в туризмі**

1. Основні права та обов'язки туристів. Порядок відшкодування втрат в разі невиконання або неякісного виконання туристичного обслуговування.
2. «Договірна» та «недоговірна» шкода. Порядок компенсації втрат. (Використання Франкфуртської таблиці для розрахунку суми відшкодування моральної та матеріальної шкоди заподіяної туристам з вини туроператора).
3. Досвід інших країн щодо компенсації фізичної, матеріальної та (чи) моральної шкоди.

## Розділ 2. Організація транспортних подорожей та перевезень

### Тема 10. Загальні принципи організації транспортного обслуговування туристів

1. Система транспортного забезпечення в туризмі та класифікація транспортних засобів. (Ознаки класифікації видів та форм транспортних перевезень. Види транспортних подорожей та їх характеристика. Перелік нормативно-законодавчих актів, що регулюють міжнародні транспортні перевезення)
2. Перевізні документи та правила їх оформлення.
3. Питання безпеки туристичних транспортних подорожей. (Перелік заходів, призначених для забезпечення безпеки транспортних подорожей. Діяльність міжнародних організацій з питань безпеки перевезень різними видами транспорту).
4. Основні вимоги щодо поведінки пасажирів (туристів) при транспортуванні різними видами транспортних засобів.
5. Вимоги щодо парку транспортних засобів для перевезення туристів. (Вимоги щодо перевезень туристів на рейсових та чартерних маршрутах. Характеристика системи міжнародних транспортних перевезень).

### Тема 11. Обслуговування туристів водним транспортом

1. Особливості обслуговування водним транспортом та формування круїзних територій. Особливості лінійних та каботажних маршрутів. Типи та класи суден.
2. Характеристику основних круїзних територій світу. (Ресурсний потенціал України щодо організації круїзних подорожей. Ринок туристичних послуг морських (річкових) круїзів України).
3. Види круїзів та їх характеристика. Особливості організації круїзів на міжнародних лініях.
4. Основні етапи організації перебування туристів на круїзному судні та особливості змісту програм обслуговування. Особливості організації берегового обслуговування туристів та організації екскурсійних програм.
5. Умови фрахтування суден на короткострокові перевезення: прогулянки вихідного дня; екскурсії анімаційні заходи, дискотеки та тематичні вечори тощо.

### Тема 12. Туристичні перевезення на авіатранспорті

1. Сучасний стан ринку авіаперевезень. Нормативно-законодавча основа міжнародних та внутрішніх перевезень на авіатранспорті.
2. Технологія обслуговування туристів на авіатранспорті. (Основні види тарифів на авіатранспорті, що використовуються при формуванні ціни на авіапереліт туристів. Система пільг, що використовується на авіа- транспорті).
3. Умови організування чартерних перевезень. Авіа-чартер. Класи авіаперельотів. Система тарифів та пільг на авіатранспорті.
4. Особливості перевезення багажу туристів. Організація карго-рейсів.
5. Характеристика діяльності IATA як базової організації щодо регулювання міжнародних авіаперевезень, формування розкладу рухів рейсів на міжнародних маршрутах та встановлення нормативних тарифів.
6. Порядок отримання сертифікату на продаж авіаквитків. Послідовність оформлення документів та основні вимоги щодо сертифікації посередницьких послуг з продажу авіаквитків.

### Тема 13. Туристичні перевезення залізничним транспортом

1. Стан розвитку залізничних сполучень. Нормативно-законодавча основа міжнародних та внутрішніх перевезень на залізничному транспорті.

2. Технологія перевезення та обслуговування туристів на залізнодорожньому транспорті. Організація спеціальних залізничних турів (турпоїздів).
3. Специфіка перевезення туристів залізнодорожнім транспортом за кордоном. Особливість залізнодорожніх перевезень на міжнародних маршрутах.

**Тема 14. Автотранспортне обслуговування туристів та організація перевезень автотранспортом**

1. Види автотранспортних перевезень. Розробка туристичного автотранспортного маршруту. (Визначення економічної ефективності рейсів та складання графіків руху. Диспетчерування автотранспортних пасажирських перевезень. Розрахунок вартості проїзду).
2. Організація перевезень на регулярних маршрутах. Особливості організації спеціалізованого автотранспортного маршруту.
3. Організація прокату автомобілів.



### 3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<b>Розділ 1. Умови та принципи діяльності туристичних підприємств на ринку України</b>												
Разом за розділом 1	72	24	18			30	76	8				68
<b>Розділ 2. Організація транспортних подорожей та перевезень</b>												
Разом за розділом 2	78	24	14			40	74	6				68
Курсова робота	30					30	30					30
<b>Усього годин</b>	180	48	32			100	180	14				166

#### 4. Теми семінарських занять (Розділ 1)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Основні види туристичної діяльності.  Ліцензування та сертифікація туристичних послуг в Україні.  Обладнання та оформлення офісу туристичної фірми.  Туроперейтинг.  Агентські угоди.</p>	2
2	<p>Туристичні ресурси світу та України  Організація туристичного обслуговування різних типів споживачів.  Особливості формування психологічного комфорту при здійсненні групових подорожей.</p>	2
3	<p>Вплив туристичної політики на спрощення туристичних формальностей.  Паспорти та їх види. (Правила оформлення паспортів громадянам України для виїзду за кордон).  .Класифікація віз та встановлення візового (безвізового) режиму в'їзду до країни. (Правила в'їзду-виїзду та транзитного проїзду через територію України та іноземних держав. Оформлення в'їзних віз. Шенгенська угода та шенгенська віза: правила оформлення документів туристів).  Основні реквізити туристичної візи. Правила та порядок оформлення української візи іноземним громадянам.  Міжнародна туристична візова політика України. Туристична віза та правила її оформлення в посольствах різних держав.</p>	2
4	<p>Епідеміологічно небезпечні території та правила поведінки туристів при здійсненні подорожей.  Порядок надання медичної допомоги іноземним туристам на території України. Порядок надання медичної допомоги українським туристам на території іноземних держав.</p>	2
5	<p>Порядок та послідовність оформлення документів індивідуальних туристів. Перелік питань щодо поінформувати туристів при здійсненні подорожей за кордон.  Оформлення бронювання туристичних послуг та дотримання технології бронювання.</p>	2
6	<p>Особливості створення програм перебування туристів в залежності від видів туризму, інфраструктури курорту та місцевості основного перебування.  Партнерська робота з підприємствами розміщення туристів та транспортними компаніями.</p>	2
7	<p>Форми та стилі обслуговування клієнтів.  Професійна етика та культура обслуговування клієнтів.</p>	2

8	Основні види автоматизованих систем бронювання та резервування в туризмі. Своєчасна та несвоєчасна ануляція туристичних послуг. Компенсація та штрафні санкції в разі несвоєчасної ануляції.	2
9	Досвід інших країн щодо компенсації фізичної, матеріальної та (чи) моральної шкоди. Правила поведінки на транспорті.	2
	Разом	18

#### 4. Теми семінарських занять (Розділ 2)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Питання безпеки туристичних транспортних перевезень. Характеристика системи міжнародних транспортних перевезень. Основні вимоги щодо поведінки пасажирів (туристів) при транспортуванні різними видами транспортних засобів. Вимоги щодо парку транспортних засобів для перевезення туристів. Вимоги щодо перевезень туристів на рейсових та чартерних маршрутах. Характеристика системи міжнародних транспортних перевезень.	4
2	Організація круїзних туристичних маршрутів та їх специфіка. Умови фрахтування суден на короткострокові перевезення.	4
3	Умови організування чартерних перевезень. Класи авіаперельотів. Характеристика діяльності IATA як базової організації щодо регулювання міжнародних авіаперевезень.	2
4	Організація спеціальних залізничних турів. Особливості залізничних перевезень на міжнародних маршрутах.	2
5	Організація перевезень на регулярних маршрутах. Організація прокату автомобілів Підготовка до виступів з доповідями за вказаними темами.	2
	Разом	14

### 5. Завдання для самостійної роботи (Розділ 1, 2)

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Основні види туристичної діяльності. Ліцензування та сертифікація туристичних послуг в Україні Обладнання та оформлення офісу туристичної фірми. Туроперейтинг. Агентські угоди. Підготовка до опитування за вказаним планом.	6	12
2	Туристичні ресурси світу та України Організація туристичного обслуговування різних типів споживачів. Особливості формування психологічного комфорту при здійсненні групових подорожей. Підготовка до виступів з доповідями за вказаними темами.	6	12
3	Особливості створення програм перебування туристів в залежності від видів туризму, інфраструктури курорту та місцевості основного перебування. Партнерська робота з підприємствами розміщення туристів та транспортними компаніями. Підготовка до написання есе за вказаними темами.	6	12
4	Форми та стилі обслуговування клієнтів. Професійна етика та культура обслуговування клієнтів Підготовка до опитування за вказаним планом.	6	12
6	Питання безпеки туристичних транспортних перевезень. Характеристика системи міжнародних транспортних перевезень. Підготовка до опитування за вказаним планом.	6	12
7	Умови організування чартерних перевезень. Класи авіаперельотів. Характеристика діяльності ІАТА як базової організації щодо регулювання міжнародних авіаперевезень. Підготовка до виступів з доповідями за вказаними темами.	6	12
8	Організація спеціальних залізничних турів. Особливості залізничних перевезень на міжнародних маршрутах. Підготовка до написання есе за вказаними темами.	6	12
9	Організація круїзних туристичних маршрутів та їх специфіка. Умови фрахтування суден на короткострокові перевезення. Підготовка до опитування за вказаним планом.	6	12
10	Організація перевезень на регулярних маршрутах. Організація прокату автомобілів Підготовка до виступів з доповідями за вказаними темами.	6	12

11	Підготовка до поточної контрольної роботи 1	10	16
12	Курсова робота «Організація автобусного туру з Харкова в зарубіжну країну» Захист курсової роботи.	30	30
	Разом	100	166

## 6. Індивідуальні завдання

**Курсова робота** – вимоги до оформлення та змісту курсової роботи містяться в навчально-методичному посібнику: Грицак Ю.П., Шамара І. М. Організація туристичних подорожей: методичні вказівки до виконання курсових робіт / Ю.П. Грицак, І.М. Шамара. – Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. – 31 с.

## 8. Методи контролю

Засвоєння тем розділів(поточний контроль) здійснюється на семінарських та практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Підсумковий контроль засвоєння модулів здійснюється по їх завершенню на основі проведення модульних контрольних робіт. Завданням модульного контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення певного блоку тем.

Семестровий підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового іспиту в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною програмою дисципліни.

Застосовуються такі методи контролю підготовки студентів:

- усні відповіді на семінарських заняттях;
- письмового експрес-контролю;
- колоквіум;
- тестові завдання;
- розрахункові задачі;
- виконання творчих завдань;
- розв'язування ситуаційних задач;
- виконанням індивідуальної семестрової роботи (реферати, аналітичні обзори).

Оцінка успішності студента є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів.

### 9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота								
Розділ 1								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9
2	2	2	2	2	2	2	2	2

Поточний контроль та самостійна робота							Разом	Екзаме н	Сума
Розділ 2							60	40	100
T10	T11	T12	T13	T14	ПКР	ІНДЗ			
2	2	2	2	2	12	20			
							60	40	100

T1, T2 ... T14 – теми розділів.

ПКР- поточна контрольна робота

ІНДЗ – курсова робота

Вивчення курсу – 60 балів (з них: активна робота на семінарських заняттях – максимально 30 балів; поточний контроль – максимально 10 балів; індивідуальне навчально-дослідне завдання (курсва робота) – максимально 20 балів).

Підсумковий контроль – 40 балів (максимально по 10 балів за відповідь на кожне питання екзаменаційного білету).

Студент допускається до підсумкового семестрового контролю, якщо за результатами поточного контролю він набрав не менше 31 балу.

#### ***Критерії оцінювання курсових робіт***

1	Оформлення роботи відповідно до вимог стандарту	до 2 балів
2	Структурно-логічна побудова роботи, актуальність та новизна (зміст вступу)	1 бал
3	1 розділ (рівень теоретичного дослідження)	до 5 балів
4	2 розділ (глибина та якість практичного дослідження)	до 5 балів
5	Висновки	до 2 балів
6	Захист роботи	до 5 балів
	якість доповіді	1 бал
	якість відповідей на питання	до 2 балів
	Разом (максимальна кількість):	20 балів



**Шкала оцінювання**

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	Для чотирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

### Критерії поточного оцінювання знань студентів.

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінювання
<b>2</b>	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
<b>1,5</b>	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
<b>1</b>	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань
<b>0</b>	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання

#### *Доповнення виступу:*

1 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

0,5 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

***Суттєві запитання до доповідачів:***

1 бали отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

0,5 бал отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

## 10. Рекомендована література

### Основна література

1. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 № 324/95 - ВР
2. Бабарицька В. К., Малиновська О. Ю. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. 2007 р. - 288 с.
3. Ильина Е. Туризм - путешествия. Создание туристической фирмы. Агентский бизнес: учеб. для турист, колледжей и вузов. - М. : 1998. - 170 с.
4. Ильина Е. Туроперейтинг. Организация деятельности. - М. : ФИС, 2007. - 480 с.
5. Квартальнов в. Туризм : учебник. - М. : ФИС, 2002. - 320 с.
6. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні : навч. посіб. - Чернівці: Книги-XXI, 2003.-300 с.
7. Кусков А.С., Голубева В.Л. Туроперейтинг : учебник. - М. : ФОРУМ, 2009. - 400 с.
8. Любіцева О.О. Методика розробки турів : навч. посіб. - К.: Альтерпрес, 2003. - 104 с.
9. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник. - К. : Знання, 2008 р. - 661 с.
10. Михайліченко Г.І. Практика організації туристичних подорожей : навч. посібник. - К.:КНТЕУ, 2003 р. - 156 с.
11. На допомогу підприємцеві туристичної галузі : методичний посібник. Частина 1, 2. - К. : Ін-т туризму ФПУ, 2005 р.
12. Организация туризма : ученик / под редакцией Кабушкина Н.И. Мн.: новое знание, 2003.-632 с.
13. Прикладной туроперейтинг. Изд. 2-е, перераб. и доп. - Москва : ИКЦ «Март», Ростов н/Д: Издательский центр «Март», 2006. - 448 с.
14. Правове регулювання туристичної діяльності в Україні / під ред. В.К. Федорченко. - К.: Х- Інтер, 2002 р. - 635 с.
15. Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності: підручник. - К. : Грамота, 2006. - 264 с.
16. Ткаченко Т.І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія / Т.І. Ткаченко. - К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. - 537 с.
17. Чорненька Н.В. Організація туристичної індустрії: навчальний посібник. - К. : Атіка, 2006. - 254 с..

### Допоміжна література

18. Биржаков, М.Б. Индустрия туризма: перевозки : учеб. пособие [Текст] / Биржаков М.Б., Никифоров, В.И. - СПб. : Герда, 2001 - 400 с.

19. Биржаков М.В., Казаков Н.П. Безопасность в туризме. СПб. : Изд.-во: Герда, 2007 р. - 208 с.
20. Большой глоссарий терминов международного туризма. - СПб. : - Изд-во Герда, 2005 р. - 704 с.
21. Бутко И.И., Ляшко Г.И., Маркин П.П., Ситник В.А. Туризм. Безопасность в программах туров и туристических маршрутах. М. : ФиС, 2008. - 224 с.
22. Бурдейна А.В. Поїздки за кордон: працевлаштування, туризм, візові документи. Изд-во Фурса, 2008 р. - С. 72.
23. Егоренков Л.И. Введение в технологию туризма. - Изд.-во: Финансы и статистика, Инфра-М., 2009 р. - 304 с.
24. Ефремова М. Основы технологии туристического бизнеса. - М. : Ось-89, 2001. - 288 с.
25. Ильина Е. Основы туристической деятельности. - М. : Сов. спорт, 2000. - 200 с.
26. Исмаев Д.К. Работа туристической фирмы по организации зарубежных поездок. - М.: ВШТГХ, 1996.- 135 с.
27. Исмаев, Д.К. Основная деятельность туристской фирмы : учеб. Пособие /Д.К. Исмаев. - М.: ООО «Книгодел»: МАРТ, 2005. - 158 с.

#### **10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення**

1. [www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua) – Державний комітет статистики України
2. [www.tourism.gov.ua](http://www.tourism.gov.ua) - Державна служба туризму і курортів
3. [www.mfa.gov.ua](http://www.mfa.gov.ua) – Міністерство закордонних справ
4. [www.world-tourism.org](http://www.world-tourism.org) – офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації
5. [www.utg.net.ua](http://www.utg.net.ua) – офіційний сайт «Українська туристична газета»
6. [www.bj.kiev.ua](http://www.bj.kiev.ua) – офіційний сайт журналу «Український туризм»
7. [www.wttc.org](http://www.wttc.org)– офіційний сайт Всесвітньої ради з туризму та подорожей
8. [http://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/CP101/2015\\_T1](http://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/CP101/2015_T1)
9. [http://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/ACC101/2016\\_T1](http://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/ACC101/2016_T1) (лекція 14)